

นิรยวคฺควณณนา (มยา วุจฺจเต)

๔. เขมกเสฏฺฐิปุตฺตวตฺถุ. (มยา วุจฺจเต) (๒๒๕)

"จตุตาริ จานานีติ อิมํ ธมฺมเทสนํ สตุถา เขตฺวเน วิหรนฺโต
อนาถปิณฑิกสฺส ภากิเนยฺยํ เขมกํ นาม เสฏฺฐิปุตฺตํ อารพฺภ กเถสิ.

โส (เขมโก) กิร อภิรุโป อโหสิ.

เยภฺยุเยน อิตฺถิโย ตํ ทิสฺวา รากาภิกฺขุตา สกฺภาเวน สณฺจาทุ
นาสกุจฺชีสุ.

โสปี (เขมโก) ปฺรทารกมฺมาภิรโต ว อโหสิ.

อถ นํ รตฺตี ราชปฺริสา คเหตฺุวา รณฺโณ ทสฺเสสุ.

ราชา "มหาเสฏฺฐิสฺส ลชฺชามิตี (จินฺเตตฺวา) ตํ กิณฺจิ อวต
วา (ราชปฺริเส) วิสฺสชฺชาเปสิ.

โส ปน เนว วิรมิ. อถ นํ ทุตฺติยํปี ตตฺติยํปี ราชปฺริสา คเหตุ
วา รณฺโณ ทสฺเสสุ. ราชา (ราชปฺริเส) วิสฺสชฺชาเปสิเยว.

มหาเสฏฺฐี ตํ ปวตฺตี สุตฺวา ตํ อาทาย สตุถุ สนฺติกํ คนฺต
วา ตํ ปวตฺตี อาโรเจตฺวา "ภนฺเต อิมสฺส ธมฺมํ เทเสถาติ อาห.

สตุถา ตสฺส สํเวคกถํ กเถตฺวา ปฺรทารเสวนาย โทสํ ทสฺเสน
โต อีมา คาถา อภาสิ

" จตุตาริ จานานิ นโร ปมตฺโต

อาปชฺชตี ปฺรทารูปเสวี:

(ปจฺม) อปฺปุลฺลลาภํ (ทุตฺติยํ) นนิกามเสยฺยํ

นินฺทํ ตตฺติยํ, นิริยํ จตุตฺถํ.

อปฺปุลฺลลาโภ จ, คตฺติ จ ปาปีกา, (โหติ)

ภีตสฺส ภีตาย รตฺติ จ โถกิกา, (โหติ)

ราชา จ ทณฺห์ ครุํ ปณฺตติ;

ตสฺมา นโร พรทาร์ น เสเวติ.

ตตฺถ (ปทสฺส) "จณานํติ: (ปทสฺส) ทุกฺขการณนํติ อตฺถโ.

ปมตฺโตติ: (ปทสฺส) สติโวสฺสคฺเคน สมณฺนาคโตติ อตฺถโ.

อาปชฺชตํติ: (ปทสฺส) ปาปฺณาตํติ อตฺถโ.

ปรทารูปเสวํติ: (ปทสฺส) ปรสฺส ทาร์ อฺปเสวนฺโต อฺปฺปถจารีติ
อตฺถโ.

อฺปฺปญฺญลาภนฺติ: (ปทสฺส) อฺกฺกสฺสลาภนฺติ อตฺถโ.

นนิกามเสยฺยนฺติ: (ปทสฺส) ยถา (อตฺตา) อิจฺฉติ; เอวํ
(นโร) เสยฺยํ อลภิตฺวา อนิจฺฉิตํ ปริตฺตกเมว กาลํ เสยฺยํ ลภตํ
ติ อตฺถโ.

อฺปฺปญฺญลาโภ จาติ: (ปทสฺส) เอวํ ตสฺส อยฺยจ อฺปฺปญฺญลาโภ
เตน จ อฺปฺปญฺเณน นิรยสงฺขาตา ปาปิกา คติ โหตํติ อตฺถโ.

รตํ จ โลกิกาติ: (ปททฺวยสฺส) ยา๑ ตสฺส ภิตฺตสฺส (นรสฺส) ภี
ตาย อิตฺถิยา สทฺธิ รติ, สปิ (รติ) โลกิกา ปริตฺตา โหตํติ อตฺถโ.

ครุณฺติ: (ปทสฺส) ราชา จ หตฺถจฺเจทาทิวเสน ครุํ ทณฺห์
ปณฺตํติ อตฺถโ. ตสฺมาติ: (ปทสฺส) ยสฺมา (นโร) พรทาร์ เสวนฺโต เอ
ตานิ อฺปฺปญฺญาทํนิ (จณานิ) ปาปฺณาติ; ตสฺมา (นโร) พรทาร์
น เสเวยฺยาติ อตฺถโ.

เทสนาวสานเน เขมโก โสตาปตฺติพล ปตฺติจฺหิ. ตโต ปญฺจาย
มหาชน (กาลํ) สุขํ วิตฺตินาเมสิ.

"กํ ปนสฺส ปุพฺพกมฺมณฺติ (ปฺจฺฉา).

"โส (เขมโก) กิร กสุสป-พุทฺธกาเล อุตฺตมมลฺโล หุตฺวา เทว
 สุวณฺณปตาทานิ ทสพลสฺส กาณฺจนญเป อโรเปตฺวา ปตฺถนํ จเป
 สิ "จเปตฺวา ฌาติสาโลหิติตฺถิโย อวเสสา (อิตฺถิโย) มํ ทิสฺวา รชนฺตุติ.
 อิทมสฺส ปุพฺพกมฺมนฺติ (วิสขฺขณํ).

เตน (การณฺณ) ตํ นิพฺพตฺตญฺจาเน ทิสฺวา ปเรสํ อิตฺถิโย สก
 ภาเวน สณฺจาทํ นาสกขีสุติ.
 เขมกเสฏฺฐิปฺตฺตวตฺถุ นิฏฺฐิตํ .